

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

найчастіше застосовують методи кореляційно-регресійного аналізу, а також готові моделі оцінки вірогідності банкрутства.

Узгодження результатів оцінки довгострокових та короткострокових ризиків є важливішою задачею ризик-менеджменту на етапі кількісної оцінки господарського ризику. Для отримання загальної кількісної оцінки господарського ризику необхідним є отримання результатів короткострокового та довгострокового прогнозування ризику у порівнянному виді. Для перетворення оцінок господарського ризику у порівняний безрозмірний вид можуть використовуватись різноманітні методи та прийоми: методи нечіткої логіки, функція бажаності Харрінгтона тощо. Після отримання стандартизованих оцінок короткострокового та довгострокового господарських ризиків необхідно оцінити загальний рівень ризикованості діяльності підприємства.

В якості експрес-оцінки загального господарського ризику може бути запропонована наступна модель:

$$Y_{\text{заг.}} = \alpha * Y_{\text{кор.}} + (1 - \alpha) * Y_{\text{довг.}}, \quad (1)$$

де $Y_{\text{кор.}}$ – стандартизоване значення оцінки короткострокового ризику;

$Y_{\text{довг.}}$ – стандартизоване значення оцінки довгострокового ризику;

α – коефіцієнт узгодженості оцінок короткострокового та довгострокового ризику.

Коефіцієнт узгодженості оцінок короткострокового та довгострокового ризику приймає значення від 0 до 1, та характеризує співвідношення ризиків з точки зору їх впливу на діяльність підприємства. Значення даного коефіцієнта залежить від динаміки значень показників оцінки короткострокового та довгострокового ризику в попередні періоди часу, стадії життєвого циклу підприємства, стратегії розвитку підприємства тощо. У разі відсутності можливості розрахунку даного коефіцієнта за допомогою економіко-математичних методів, доцільним є використання експертних методів. В такому випадку коефіцієнт α виражатиме суб'єктивне уявлення ризик-менеджменту про вплив ризиків короткої та тривалої дії на діяльність підприємства.

АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ

**Фомічова К.Б., аспірант, асистент кафедри управління бізнесом
Одеська національна академія харчових технологій**

Зерновий сектор України є стратегічною галуззю економіки. Адже зерно – це джерело хлібобулочних виробів й кормова база для виробництва тваринницької продукції, а також сировина для переробної промисловості. Зерно – це основа стабільності продовольчого ринку, тому питання виробництва зернових культур є актуальним.

Дослідженню важливих питань щодо розвитку зернового ринку України присвятили свої праці такі вчені: Саблук П.Т., Шпичак О.М., Бойко В.І., Нікішина О.В., Андрійчук В.Г., Присяжнюк М.В. та інші.

Упродовж останніх п'яти років Україна зміцнила свої позиції на міжнародному аграрному ринку та впевнено перебуває в світовій десятці виробників зерна. Є лідером з виробництва насіння соняшнику та експорту соняшникової олії, ввійшла до п'ятірки лідерів з експорту зерна.

Таблиця 1 – Загальні показники основних зернових культур України [1]

	Пшениця			Ячмінь			Кукурудза		
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Зібрана площа (1000 га)	6,300	7,115	6,450	3,200	3,000	3,050	4,625	4,085	4,250
Початкові запаси (1000 т)	3,670	5,678	3,248	971	1,256	909	2,402	1,819	585

Виробництво (1000 т)	27,750	27,274	26,800	9,450	8,751	9,900	28,450	23,333	27,00
Імпорт (1000 т)	27	27	25	0	5	5	28	28	50
Загальний обсяг пропозиції (1000 т)	28,447	32,979	30,073	10,421	10,021	10,814	30,880	25,180	28,635
Експорт (1000 тонн)	11,269	17,431	16,500	4,332	4,673	5,000	19,661	16,595	18,700
Загальний обсяг споживання (1000 т)	11,500	12,300	11,300	4,700	4,700	4,900	9,400	8,000	8,400
Кінцеві запаси (1000 т)	5,678	3,248	2,273	1,265	909	914	1,819	585	1,535
Загальний розподіл (1000 т)	28,447	32,979	30,073	10,421	10,021	10,814	30,880	25,180	28,635
Урожайність, т/га	4,40	3,83	4,16	2,92	2,95	3,25	6,15	5,71	6,35

За даними регіонів у 2016 році виробництво зернових у заліковій вазі становитиме в межах 64,2 млн тонн, що на 4,0 млн тонн більше ніж у 2015 році, при урожайності 44,8 ц/га (більше на 3,7 ц/га ніж у 2015 році) в тому числі: пшениці – 26,8 млн тонн (менше на 474 тис. т) при урожайності 42,0 ц/га (вище на 3,3 ц/га); кукурудзи на зерно – 27,0 млн тонн (на 3,6 млн т більше) при урожайності 63,5 ц/га (вище на 6,4 ц/га); ячменю – 9,9 млн тонн (більше на 1,2 млн т) при урожайності 32,5 ц/га (вище на 3,1 ц/га); жита – 395,0 тис. тонн (більше на 4 тис. т) при урожайності 27,7 ц/га (вище на 1,8 ц/га); вівса – 510,1 тис. тонн (більше на 21,6 тис. т) при урожайності 24,6 ц/га (вище на 1,4 ц/га); гречки – 183,3 тис. тонн (більше на 55,2 тис. т) при урожайності 12,3 ц/га (вище на 2,2 ц/га); проса – 189,1 тис. тонн (менше на 24,2 тис. т) при урожайності 18,0 ц/га (нижче на 0,9 ц/га); рису – 68 тис. тонн (більше на 5 тис. т) при урожайності 56,5 ц/га (вище на 3,5 ц/га) [2].

Оскільки внутрішні потреби країни в зерні щороку становлять у межах 29 млн т, то збільшення загального його виробництва впливає на зростання експортного потенціалу.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, українські аграрії з початку 2016/2017 маркетингового року (липень 2016 – червень 2017) експортували 28,65 мільйона тонн зернових, що на 2,99 млн т більше показника за аналогічний період минулого року. Україна експортувала 13,33 млн т пшениці, що на 1,78 млн т більше, ніж за аналогічний період минулого маркетингового року. Експорт ячменю за звітний період склав 4,64 млн т, що на 0,68 млн т більше, ніж за аналогічний період минулого маркетингового року. Обсяг експорту кукурудзи склав 10,53 млн т, що на 0,53 млн т більше, ніж за аналогічний період 2015/16 маркетингового року. За період з 1 по 22 лютого 2016 року Україна експортувала 2,09 млн т зерна [3].

Ключовими імпортерами вітчизняної пшениці за минулий рік стали Єгипет (13,5 %; \$ 365 млн), Індонезія (12,2 %; \$ 330 млн) і Таїланд (11,04 %; \$ 300 млн). В інші країни за звітний період було відвантажено пшениці на \$ 1,7 млрд [4].

За підсумками 2016/2017 маркетингового року аграрії планують встановити рекорд з експорту зернових, поставивши на зовнішні ринки 41,6 мільйона тонн цих культур [3].

На заваді зростанню обсягів експорту зерна може стати низка факторів, основними серед яких є:

- незадовільна логістика та зростання логістичних витрат;
- зниження цін на зерно на початку нового сезону, що впливає на цінову ситуацію на внутрішньому ринку;
- недосконала система оподаткування;
- обмеженість фінансових вкладів.

Можна виділити такі шляхи вирішення:

- розвиток інфраструктури ринку зерна;
- модернізація технічного парку;
- розробка програми планування обсягів виробництва продукції;
- залучення довгострокових інвестицій; - пошук нових ринків збуту.

Отже, галузь виробництва зерна є галуззю стратегічного та експортно-орієнтовного значення. Для утримання позицій на міжнародній арені з продажу зерна, важливо вийти на нові ринки збуту й зберегти та закріпити позиції на внутрішньому продовольчому ринку.

Література

1. United States Department of Agriculture // Foreign Agricultural Service / Grain: World Markets and Trade. – February 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/app/index.html#/app/downloads>
2. Урядовий портал. Інформація щодо валового збору основних сільськогосподарських культур у 2016 р. та стану посіву озимих культур під урожай 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249619933&cat_id=244277212
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Моніторинг стану розвитку АПК. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minagro.gov.ua/monitoring?tid_hierachy=1218
4. Medium-term prospects for EU agricultural markets and income 2016-2026 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/agriculture/markets-and-prices/medium-term-outlook_en

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

**Євтушевська О.О., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

Управління ризиками як специфічний вид діяльності з'явилося лише наприкінці XIX в. Саме тоді, з виникненням і розвитком нових засобів пересування, з будівництвом найбільших промислових підприємств, виникла необхідність управління ризиками.

Управління ризиком – процес прийняття і виконання управлінських рішень, що мінімізують негативний вплив на організацію або особу збитків, викликаних випадковими подіями.

Основна мета ризик-менеджменту – зниження небезпеки ухвалення помилкового рішення та зменшення можливих негативних наслідків небажаного розвитку подій у ході реалізації прийнятих рішень.

Основними цілями Компанії з управління активами (КУА) при управлінні ризиками є:

- забезпечення реалізації стратегії розвитку та ефективного функціонування Компанії, у тому числі стосовно ризиків, які бере на себе Компанія у своїй діяльності;
- забезпечення інтересів інвесторів (учасників) фондів, що знаходяться в управлінні Компанії;
- забезпечення відповідності діяльності Компанії вимогам чинного законодавства та внутрішнім нормативним документам Компанії;
- забезпечення відповідності структури активів та ризиків портфелів активів фондів в управлінні Компанії вимогам чинного законодавства, інвестиційній деклараціям та іншим нормативним документам фондів.

Управління ризиками в КУА є неперервним процесом, за допомогою якого Компанія:

- виявляє (ідентифікує) ризики;
- проводить оцінку їх величини;
- контролює ризикові позиції Компанії та фондів;
- здійснює моніторинг ризиків фондів та власного рівня ризику Компанії.

ТРАНСФЕР ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОПРОДОВОЛЬЧУ СФЕРУ УКРАЇНИ	
Мартинюк О.М.....	318
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Дідух С.М.....	319
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловский.....	320
АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ФІРМИ	
Ліпова О.Л.....	321

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Басюркіна Н.Й.....	322
ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
Свистун Т.В.....	324
ВІРТУАЛЬНИЙ СПОЖИВАЧ. ЛЮДИНА ЧИ МОДЕЛЬ?	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І., Шурко І.М.....	325
СУЧАСНИЙ РИНОК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ	
Крупіна С.В.....	326
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О.....	328
ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРОТКОСТРОКОВОГО ТА ДОВГОСТРОКОВОГО	
ПРОГНОЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	
Шалений В.А.....	329
АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	
Фомічова К.Б.....	331

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
Євтушевська О.О.....	333
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	
Іванченкова Л.В.....	335
СУЧАСНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
Купріна Н.М.....	336
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
Скляр Л.Б.....	338
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Тарасова О.В.....	340
АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ	
В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М.....	342
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ	
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Ткачук Г.О.....	344

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Агеєва І.М.....	346
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА Україна: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ	
Савенко І.І.....	348
АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.....	350
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
Седікова І.О.....	353
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.....	354

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор